Organizacija zdravstvene službe

TUDI V ZDRAVSTVU NAS NE SME NIČ PRESENETITI

Med najširše družbenopolitične akcije letošnjega leta uvrščamo akcijo **»Nič nas ne sme presenetiti«.** Organizira jo Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije z namenom, da bi izpopolnili in preskusili našo pripravljenost na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite v vseh celicah družbenopolitičnega sistema. Akcija teče v krajevnih skupnostih, v organizacijah združenega dela, v družbenopolitičnih organizacijah in skupnostih, v samoupravnih interesnih skupnostih, v društvih in drugih družbenih organizacijah ter v drugih organizacijah in organih.

Na področju zdravstvenega varstva teče akcija »Nič nas ne sme presenetiti« v dveh smereh:

— v zdravstvenih skupnostih (občinskih, regionalnih in v Zdravstveni skupnosti Slovenije),

— v zdravstvenih organizacijah združenega dela (zdravstvene postaje in domovi, specialistična služba, bolnišnice, klinike in inštituti, reševalne postaje, lekarne itd.).

Vsebina akcije je prilagojena vlogi zdravstvenih skupnosti in zdravstvenih organizacij združenega dela v razmerah ljudske obrambe in družbene samozaščite. Gre za izpopolnitev priprav in za preizkus pripravljenosti v primerih neposredne vojne nevarnosti ali vojne ter v primeru elementarnih in drugih večjih nesreč, epidemij in drugih izrednih razmer, ki lahko vplivajo na zdravstveno varstvo prebivalstva. Zato je v tej akciji potrebno zlasti:

a) pregledati statute in druge samoupravne splošne akte in ugotoviti, ali še ustrezajo določbe o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti. Kjer bodo ugotovili pomanjkljivosti ali pa takih določb v aktih sploh ni, morajo pripraviti in sprejeti ustrezne spremembe in dopolnitve splošnih aktov;

b) pregledati in izpopolniti obrambne načrte, ki morajo dati natančne odgovore na vprašanja, kdo, kdaj in kako mora opraviti določeno nalogo v pripravah na ljudsko obrambo, v stanju pripravljenosti ob morebitni neposredni vojni nevarnosti ali vojni;

c) pregledati in izpopolniti (oziroma sprejeti, kjer tega doslej še niso storili) načrt v primeru elementarnih ali drugih večjih nesreč, epidemij in drugih izrednih razmer, ki vplivajo na zdravstveno varstvo prebivalstva. Tudi ti načrti morajo biti pripravljeni tako, da bo povsem jasno, kaj je potrebno storiti, kdo mora opraviti določeno nalogo, v kakšnem času in na kakšen način;

č) temeljito seznaniti vse nosilce posameznih nalog z njihovimi dolžnostmi in odgovornostjo, ki izhajajo iz obrambnega načrta in iz načrta v primeru izrednih razmer.

Vse navedene naloge je potrebno opraviti v prvem polletju letošnjega leta. Zadnje dni septembra pa bo potrebno preskusiti, kako smo v resnici pripravljeni, koliko vsak izmed nas pozna svojo vlogo in nalogo in kako je usposobljen za njihovo praktično uresničevanje v predvidenih možnih izrednih razmerah.

Omenjene in druge naloge v akciji »Nič nas ne sme presenetiti« so na področju zdravstvenega varstva še posebej pomembne, saj sta zdravstveno stanje in zdravstveno varstvo prebivalstva odločilnega pomena za obrambno učinkovitost. Zato imajo vsi od-

bori za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, ki neposredno vodijo obrambne priprave, zahtevne naloge in veliko odgovornost. Pri tem seveda niso sami; svoj del nalog morajo opraviti tudi samoupravni in poslovodni organi, vodstva družbenopolitičnih organizacij, strokovne službe in drugi dejavniki v kolektivih in zdravstvenih skupnostih. Ni dvoma, da bomo vse te naloge dobro opravili, tako da bomo za zdravstveno varstvo lahko rekli ne le, nič nas ne sme, marveč nič nas ne more presenetiti.

»Delegatski obveščevalec«
št. 17/79.

INDIKACIJE IN KONTRAINDIKACIJE ZA ZOBNO PROTETIČNA DELA TER SREDSTVA

Indikacije za vse vrste **prevlek ali kron:**

— če je destruirana zobna krona, ki je s plombiranjem ni mogoče zadovoljivo obnoviti;

— če je potrebno preoblikovanje zoba;

— če je potrebno urediti višino vgriza;

— pri zobeh, ki nosijo mostičke;

— pri zobeh, ki nosijo zaponke ali naslonke, če je to potrebno;

— pri zobeh, ki nosijo indicirane snemne proteze (teleskopske prevleke).

Mostički (fiksne proteze) so strokovno-medicinsko opravičljivi, kadar upravičencu manjkajo do trije ali več zob in če to dovoljuje razdalja med nosilnimi zobmi, okluzija ter artikulacija in če so nosilci mosta dovolj trdni ter stabilni.

Indikacije za snemno protezo:

1. kadar upravičencu manjkajo zaporedoma trije ali več zob in ni indiciran mostiček;

2. kadar upravičencu manjkajo 3 ali več zob na koncu zobne vrste (najmanj kočniki) — enostransko ali ob tem še kakšen zob v istem ali drugem kvadrantu v isti čeljusti;

3. v primerih, ko ima upravičenec več vrzeli, ki bi vsaka zase pomenila indikacijo za mostiček;

4. v primerih, ko sicer obstaja indikacija za enega ali več mostičkov, a so zobje premalo trdni ter stabilni;

5. pri mladini do 18. leta starosti tudi v primerih, ko bi bil pri odraslih sicer indiciran mostiček.

Snemna proteza s kovinsko ploščo je strokovno-medicinsko utemeljena v vseh primerih indikacij za snemno protezo, če je:

— pri upravičencu s testom dokazana preobčutljivost na akrilate;

— potrebno kombinirati delno protezo z opornico;

— če bi bila indicirana sicer 2 ali 3 mostički ali pa so razdalje v zobnih vrzelih prevelike ali zobje premalo stabilni.

I n d i k a c i j a za začasno ali imediatno protezo obstaja, če je upravičenec izgubil vse zobe v eni čeljusti ali več sekalcev v eni čeljusti in tako protezo potrebuje za opravljanje svojih del oziroma nalog.

K o n t r a i n d i k a c i j e pri posameznih zobnoprotetičnih sredstvih:

1. pri mostičku, kadar manjka le po eden izmed zob kočnikov ali drugi ličnik (petica) in kadar je indicirana snemna proteza. Prav tako je kontraindiciran privesek z vgrizno ploskvo v vseh primerih, razen ko podočnik nosi stranski sekalec, kontraindicirani pa so tudi mostički, in priveski pri mladini do dopolnjenega 18. leta starosti;

2. pri snemni protezi: ko manjka obojestransko po en zob v enem ali obeh kvadrantih;

3. pri totalni snemni protezi: če je v zgornji čeljusti le eden izmed zob;

4. pri začasni ali imediatni protezi: ko obstajajo pogoji in indikacije za trajno protezo.

Ob indikacijah iz tega priporočila se kot standardni materiali za izdelavo zobnoprotetičnih sredstev upoštevajo:

1. za prevleke in mostičke: polplemenite zlitine (auropal, palador in podobno) ter akrilat;

2. za zobne fasete: akrilat in porcelan;

3. za proteze: akrilat, kavčuk, zlitina krom-kobalt-molibden ipd;

4. za skeletiranje proteze: zlitine kroma, kobalta in molibdena ter podobno.

Č a s t r a j a n j a za posamezna zobno protetična sredstva znaša najmanj:

1. za prevleke, krone in mostičke iz polplemenitih zlitin: 5 let;

2. za prevleke na zobeh, ki nosijo parcialne proteze: 3 leta;

3. za estetske prevleke: 2 leti;

4. za parcialne proteze iz akrilata: 3 leta;

5. za totalne proteze iz akrilata: 5 let;

6. za proteze s kovinsko ploščo: 5 let, pri mladini do dopolnjenega 18. leta starosti pa 2 leti;

7. za začasne in imediatne parcialne proteze: 6 mesecev;

8. za začasne in imediatne totalne proteze: 1 leto;

9. za opornice pri paradentopatiji: 3 leta;

10. za ortodontske aparate: 8 mesecev.

Čas trajanja teče od dneva, ko je upravičenec prejel ustrezno zobno — protetično sredstvo.

Zdravstvena skupnost
Slovenije

PRI RAZVOJU ZDRAVSTVENE DEJAVNOSTI MORA IMETI PREDNOST OSNOVNO ZDRAVSTVENO VARSTVO

»... Krepitev zdravja vsega prebivalstva in ohranitev delovne sposobnosti aktivne generacije mora biti v središču samoupravnega dogovarjanja in odločanja delovnih ljudi o pravicah obveznostih in programih zdravstvenega varstva.

Zdravstveni delavci bodo k temu prispevali s tem, da bodo spričo poznavanja obolevnosti pospeševali zdravstveno vzgojo prebivalstva, predlagali prednostne naloge in ukrepe za izboljšanje zdravstvenega stanja prebivalstva ter načrtno in učinkovito izvajali celovito zdravstveno varstvo. To narekuje tudi smotrno delitev dela med zdravstvenimi organizacijami njihovo združevanje v funcionalno in dohodkovno povezan sistem, ki bo na podlagi medicinskih znanosti in tehnike ter razpoložljivih sredstev, zmogljivisti in kadrov omogočil učinkovito izvajanje zdravstvenega varstva. Zato bo pri razvoju zdravstvene dejavnosti moralo imeti prednost osnovno zdravstveno varstvo.«

(Iz sklepov 8. kongresa Zveze komunitov Slovenije